

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

02.11.2021. Nr. 6-1/593

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai
pasts@jurmala.lv

Par pirmsskolas pedagoģu darba samaksu

Tiesībsargs ir izskatījis Jūrmalas pirmsskolas izglītības iestādes (turpmāk – PII) “Taurenītis” bērnu vecāku biedrības iesniegumu par situāciju ar pedagogiem PII “Taurenītis”. Iesniegumā biedrība informēja, ka pedagoģu trūkuma dēļ 2020. gadā PII “Taurenītis” viena grupa tika slēgta vispār un vecākiem veselu gadu nācās risināt situāciju, pieskatot patstāvīgi bērnus mājās vai meklējot citu situācijas risinājumu. Otrai grupai gada laikā nomainījušās 16 audzinātājas, kas negatīvi ietekmējis bērnus. Vecāku biedrība uzskata, ka problēma ar pedagoģu trūkumu PII “Taurenītis” ir saistīta ar darba apstākļiem un nepievilcīgu darba samaksu, kas nemotivē PII “Taurenītis” kolektīvam piesaistīt vietējos speciālistus. Vecāku ieskatā minētā problēma pašvaldībā pienācīgi nav risināta, tādēļ vecākus uztrauc, ka situācija PII “Taurenītis” ar grupu slēgšanu darbinieku trūkuma dēļ var atkārtoties arī šogad.

Iesnieguma izskatīšanas laikā tika saņemta papildu informācija no PII “Taurenītis”. Izglītības iestāde informēja, ka 2020. gada 1.septembrī tika īstenota Sākumskolas “Taurenītis” reorganizācija par PII “Taurenītis”, kuras rezultātā ar 2021.gada 1.septembri bija plānots, ka darbu uzsāks 8 pirmsskolas grupas. Tomēr pedagoģu trūkuma dēļ darbu uzsāka 7 grupas.

Sniedzot informāciju par pedagogiem, PII “Taurenītis” vadītāja [persona A] informēja, ka kadru mainība izglītības iestādē nav liela. Neviens pedagogs, kurš izglītības iestādē strādāja ilgstoši, darba attiecības 2020. un 2021. gadā nav pārtraucis. Pedagoģu vakances veidojās tikai uz no jauna atvērtajām grupām pēc iestādes reorganizācijas un problēma pastāv ar jauno pedagoģu piesaisti. Kopumā 2020./2021. mācību gadā pastāvīgi bija 5 pirmsskolas pedagoģu vakances. 2021. gada sākumā darbam jaunajās grupās tika pieņemti 2 pedagogi, no kuriem viens darbu uzteica, uzteikumu pamatojot ar pieredzes trūkumu un darba slodzi ar jaunāka vecuma bērniem, savukārt ar otru pedagoģu darba attiecības pārbaudes laikā tika izbeigtas pēc PII iniciatīvas, jo darbinieks bez pamatota iemesla ilgstoši kavēja darbu.

Saskaņā ar PII “Taurenītis” sniegto informāciju pašlaik izglītības iestādē kopā ir 18 pirmsskolas izglītības skolotāju štata vietas (likmes), no tām brīva ir 1 vakance, jo pedagogs devās dekrēta atvaļinājumā. Izglītības procesa īstenošanu nodrošina 17

pirmsskolas pedagogi. Vakantā pirmsskolas pedagoga pienākumus veic cits pedagogs, kurš izteica vēlmi strādāt papildus.

Attiecībā uz jautājumu par pedagogu atalgojumu PII "Taurenītis" vēstulē norādīts, ka Jūrmalas pilsētas dome no 2021. gada janvāra atlīdzību par vienu pedagoga likmi paaugstināja līdz 900 eiro (valstī noteiktā tobrīd bija 790 eiro par likmi). 2021./2022. mācību gadā valstī noteiktā algas likme ir 872 eiro, pašvaldība attiecīgi piemaksā 28 eiro par likmi pedagogiem, kuri tiek finansēti no valsts budžeta un pilnu atlīdzību – 900 eiro pedagogiem, kuru atlīdzība tiek segta no pašvaldības budžeta. Ir zināms, ka Mārupes novadā pirmsskolas pedagogiem algas likme noteikta 1100 eiro, Smārdē- 930 eiro, bet Tukumā - valstī noteiktie 872 eiro par likmi. Papildus pašvaldība īsteno dažādus atbalsta mehānismus jaunajiem speciālistiem, lai veicinātu to piesaisti, piemēram, iespēju pieteikties uz dienesta dzīvokli (var pretendēt pedagogi, kuri jau ieguvuši kvalifikāciju), veselības apdrošināšanu, naudas balvu par darba kvalitāti (reizi gada), kā arī nodrošina profesionālo pilnveidi.

Izvērtējot iegūto informāciju par situāciju ar pedagogiem PII "Taurenītis", secināms, ka esošais pedagogu skaits izglītības iestādē pašlaik neapdraud pirmsskolas izglītības procesa īstenošanu un bērnu tiesības saņemt kvalitatīvu pirmsskolas izglītības pakalpojumu. Tomēr vienlaikus pedagogu trūkums ietekmēja PII "Taurenītis" iespēju atvērt vēl vienu grupu 2021./2022. mācību gadā, jo darbu uzsāka tikai 7 grupas no plānotajām 8. Tas savukārt ierobežoja tiesības savlaicīgi saņemt pirmsskolas izglītības pakalpojumu tiem bērniem, kuri pieteikti uzņemšanai pašvaldības PII un ir sasnieguši 1,5 gadu vecumu.

Tiesībsargs atzīst, ka pedagogu konkurētspējīgs atalgojums ir svarīgs nosacījums jauno speciālistu piesaistei. Pašvaldībai, lai izpildītu savu autonomo funkciju, kas saistīta ar pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšanu ar vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, nav liegts īstenot tādus atbalsta pasākumus, kas veicina pirmsskolas izglītības iestāžu tīkla attīstību, tostarp nodrošinot lielāku darba samaksu pedagogiem, nekā to paredz valsts noteiktā algas likme. Jūrmalas pilsētas pašvaldība pedagogu darba samaksas jautājumu centās risināt, no 2021. gada janvāra paaugstinot algas pirmsskolas pedagogiem virs valsts noteiktā algas apmēra. Valsts noteiktā atlīdzība par vienu pedagoga likmi no 2021./2022. mācību gada tika paaugstināta, bet Jūrmalas pilsētas domes piemaksa pedagogu darba algai saglabājās līdzšinējā apmērā un pašlaik tās apmērs ir vien 28 eiro.

ANO Bērnu tiesību konvencijas 3. panta pirmā daļa un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmā daļa noteic bērna interešu prioritāti. Šis princips paredz, ka visās darbībās attiecībā uz bērniem neatkarīgi no tā, vai šīs darbības veic valsts iestādes vai privātas iestādes, uzmanība pirmām kārtām jāvelta viņa interešu iespējami labākai nodrošināšanai. Satversmes tiesa ir norādījusi, ka jebkurš lēmums, kas attiecas uz bērnu, jāpieņem tādā veidā, lai, cik vien tas iespējams, tiktu ievērotas bērna intereses un nodrošinātas viņa tiesības. Tās tiek skartas ne tikai tad, kad lēmums jāpieņem tieši attiecībā uz bērnu, bet arī tad, kad lēmums var būt tikai attiecināms uz bērnu vai var netieši skart bērnu. Arī tad, ja bērns nav lēmuma objekts, minētais prioritātes princips ir jāievēro, ja vien šis lēmums bērnu var skart.¹ Tādējādi bērna intereses ir prioritāri vērtējamas arī pašvaldībai, īstenojot dažādus pasākumus, tai skaitā nodrošinot pievilcīgu darba samaksu pedagogiem, lai veicinātu jauno speciālistu piesaisti un noturētu esošos pedagogus savās darba vietās pirmsskolas izglītības iestādēs.

---

¹ Satversmes tiesas 2005. gada 22.decembra sprieduma lietā Nr. 2005-19-01 11.punkts.

ANO Bērnu tiesību komiteja norāda, ka valsts pienākums ir ievērot bērna tiesību un interešu prioritātes principu visos procesos, kas tieši vai netieši ietekmē bērnus, tostarp budžeta izstrādes procesā. Gan valsts, gan arī pašvaldības budžeta plānošanas procesā, izvērtējot konkurējošas budžeta un līdzekļu izlietošanas prioritātes, ir jāspēj parādīt, kādā veidā, pieņemot lēmumus par budžetu, ir ņemtas vērā bērna intereses.²

Atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 65.² panta 3. punktā noteiktajai kompetencei Tiesībsarga birojs iesniedz priekšlikumus, kas veicina bērna tiesību ievērošanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka PII "Taurenītis" tomēr ir konstatēta problēma ar pedagogu piesaisti, kas savukārt liedz iespēju atvērt jaunu grupu un savlaicīgi nodrošināt ar vietām pirmsskolas vecuma bērnus, kuri pieteikti uzņemšanai PII, aicinu Jūrmalas pilsētas domi izvērtēt iespēju paaugstināt pašvaldības finansējuma apmēru pirmsskolas pedagogu darba samaksai, lai veicinātu pedagogu piesaisti un pirmsskolas izglītības pakalpojuma pieejamību bērniem. Par paveikto un plānoto lūdzu informēt tiesībsargu.

Tiesībsarga pilnvarojumā
Bērnu tiesību nodaļas vadītāja

L.Grāvere

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

---

² ANO Bērnu tiesību komitejas Vispārējais komentārs Nr. 19 (2016) par valsts budžeta izstrādi bērnu tiesību īstenošanai (4. pants) 45. un 46.punkts.